

Főtanácsot megnyitó beszéd.

Irta: **Ferencz József.**

Méltóságos és Főtisztelendő Egyházi Főtanács!

Nehéz viszonyok között gyűltünk egybe jelen főtanácsai gyűlésünkre, amelyet éppen azért halasztottunk el október 25-éről, amikor ki volt tűzve, mert azt hittük és reméltük, hogy az a háború, amely azon gaz merénylet következtében, amelynek fenséges trónörökösünk' és neje folyó évi július hó 28-án Szerajevóban áldozatul estek, az osztrák-magyar monarchia és Szerbia között kitört, rövidesen véget ér és békésebb viszonyok között tarthatjuk meg főtanácsai gyűlésünket. Sajnos, ebben a reményünkben megcsalódtunk, sőt azóta a háború olyan világháborúvá fejlődött, aminőt a világtörténelem nem tud felmutatni.

Nem tartozik ide, hogy mi ezen világháború kifejlődésével foglalkozzunk s az okát keressük itt vagy ott. Még kevésbé tartozik reánk, hogy melyik államot és nemzetet tegyük azért felelőssé. Majd elbírálja ezt s ítéletet mond felette a világtörténelem, mely a világ ítélőbírája. Mi azért gyűltünk egybe, hogy a világháború mellett is egyházunk iránti kötelességcinket teljesítsük s annak javát és előmenetelét tehetségünk szerint munkáljuk.

Tekintettel azonban arra, hogy ez a világháború nagyon is közelről érinti hazánkat, annak jövő sorsát, jól esik nekem kifejezést adni azon meggyőződésemnek és reményemnek, hogy abból mi győzelemmel kell, hogy kibontakozzunk. Reményt nyújtanak erre úgy a mi, mint hűséges szövetségesünk vitéz és bátor hadseregei, amelyek eddig is bámulásra méltó hősiességgel és szeren-

csével mérték össze fegyvereiket ellenségeink fegyvereivel. De győzelmünket kívánja az erkölcsi világrend is, amely Isten kezében van, aki azt szabályozza s afelett örök gondviselésével örökösök és ránk, mint templomainkban tesszük, e helyen is bizó lélekkel fohászkodom, kérve az ő segédelmét, hogy küzdelmeink szerencsés véget érjenek.

De ha a legjobb reménnyel és bizalommal nézünk is ez iszonyu háború kimenetele elé, lehetetlen mégis, hogy a legélesebb fájdalom ne nyíllalják át szivünkön azon sok és nagy áldozat miatt, amibe az már eddig is került mindnyájunknak, kik e hazának vagyunk szülöttei, polgárai. Mert mint a tűz a különböző ércnemeket összeforrasztja, ez a háború is úgy összeforrasztotta e hazának fiait és leányait osztály, faj, nemzetiség és hitkülönbség nélkül a hazaszeretet lánghevében, ami mindenestre egy ritka szép vonása a mai vészes napoknak. Istenem! ha mindig így együtt tudnánk érezni!

De ki tudná megmondani, hogy még mennyi áldozatba kerül ez az iszonyu háború, míg vége lesz. Hány özvegy és árva, szülő és gyermek, testvér, rokon és barát siratja eddig is a harcban elesett vagy megsebesült és nyomorékká lett férjét, atyját, fiát, testvérét, vagy rokonát és hányra várakozik még e szomorú sors.

És itt ismét egy szép vonásával találkozunk egész társadalmunknak, amely nem elégszik meg a pusztá részvétellel, hanem minden útat és módot felhasznál arra, hogy lehetőleg segélyére legyen a szenvedőknek, enyhítse a nyomort. A kórházakban, melyekben a sebesült katonák fekszenek, az orvosok mellett angyalok járnak, kötözni a sebeket, ápolni a betegeket. Országos gyűjtés és adakozás foly a harcban elesett hősök hátrahagyott családjainak gyámoltására, segélyezésére. Talán soha ennyire nem nyilatkozott meg az embereken a felebaráti, a keresztény szeretet, mint ezekben a szomorú és válságos napokban. Remélem, hogy az a köríratom is, melyet lelkeszeinkhez intéztem, felhiva őket, hogy most fokozott mértékben gyakorolják a kura pastoralist, nem volt pusztában elhangzott kiáltás. De azért nem mulaszthatom el

ez alkalmat is felhasználni arra, hogy ezt ismételten figyelembe ne ajánljam és kötelességökké ne tegyem. Adja Isten, hogy hiveik közül minél kevesebben jussanak a háború miatt özvegységre, árvaságra, vagy munkaképtelenségre. De hogy lesznek, az bizonyos. Vegyék hát szívőkre ezeknek a sorsát. Ha egy könnyecseppet letörölhetnek, ha egy szenvedőnek bánatát és fájdalmát vigasztaló szavaikkal enyhíthetik s Isten iránti hitében és bizalmában megerősíthetik, ha egy elhagyatott tanácstalanak jó tanácsot adhatnak, ha egy szerencsétlen nyomorulton segíthetnek s részére a mások jóindulatát megnyerhetik, mindezzel jobban betöltik tisztóket s inkább megfelelnek hivatásuknak, mint legékesebb templomi szónoklataikkal. Ámbár erről sem szabad megfeledkezniük, vagy elhanyagolniuk.

Általában pedig mindnyájan, akiket korunk és hivatali állásunk felment attól, hogy fegyvert fogva részt vegyünk hazánk érdekében e világháborúban, teljesítsük lelkiismeretesen mindazokat a kötelességeket, amelyek helyzetünkben reánk tartoznak s amelyeknek teljesítésével mi is hozzájárulhatunk a remélt és óhajtott diadalhoz.

Bocsásson meg a Méltóságos és Főtisztelendő egyházi főtanács, hogy ennyi idejét lefoglalom oly dolgokkal, amelyek szorosán véve nem is tartoznának ide. De ugyan ki tud ma azoktól, amikről szóltam, megszabadulni. Hiszen talán mindnyájan ezekkel fekszünk le, ezekkel kelünk fel és ezekről is álmodozunk.

Ha lehet, kevés szóval végezzünk sokat. Főpásztori szeretettel üdvözölve egyházi főtanácsunk' megjelent tagjait, a gyűlést ezennel megnyitottnak nyilvánítom.

Ima.*

Irta: Csifó Salamon.

Nagy Isten, imádandó Felség! ki ura vagy a mélységnek és magasságnak; ki egyedül vagy örökéletű e változó világ és a világnak változó, elmuló teremtményei felett: mély alázattal, megihletődött lélekkel állunk meg előtted a szomorúságnak, a gyásznak e pillanatában. Megadással hajlunk meg előtted s mégis bizalommal emeljük egeid felé a mi tekintetünket. Sokszor, sokszor kerestünk téged lenn a földnek határain és fenn az égnek magasságán, oh, mert nincsen nekünk más, akire, mint kősziklára építhetnők a mi hitünket s aki világosságot gyűjthetna lelkünk előtt a jelen- és jövőre. Kerestünk téged a vidámságnak és örömnök napjaiban, hogy áldást és megszentelést nyerjünk szentséges kezeidtől, kerestünk téged, ha betöltötted vágyainkat, ha teljesítetted reményünket, hogy átkarolván atyai térdeidet, bámuljuk a te hatalmat, csodáljuk és áldjuk a te bölcsességedet és jószágos szeretetedet. Most is, oh most is téged kerestünk, hogy megérthesse lelkünk hatalmat, felfoghassa szívünk és elménk bölcsességedet és jószágos szeretetedet. Most azonban nem a világnak teremtésében, nem az égnek és földnek alkotásában, nem a viharok rombolásában és a menydörgésnek csattogásában, hanem az emberi életben keressük, kutatjuk a te hatalmat; nem a hajnalnak pirjában, vagy az estnek alkonyában, nem a napnak ragyogásában, vagy a csillagoknak fényében, hanem az emberi léleknek fénysugaraiban keressük a te bölcsességedet; nem a szellőknek susogásában,

* Özv. Kőszeghi Fangh Istvánné szül. Szepsimartonosi Gyujtó Izabella koporsójánál 1914 szeptember 17-én.